Sõna pruukmine. (järg)

I. Ärä koolnu inemisest: ärä läts makkama, joba elo väläh, joba surma kinda käeh, joba jalla külmä, hing väläh, toss väläh, surma süämeh, surma sõnkah, perse külm, joba liiva pütre külälisek ärä kääne, joba jala vallalõ, kõik müüdä, hing jahke, joba jumalaga jätnü, ilmast lämnu joba külg külm, külle alone jahke. 1a Haigusõl: nõna külm, nägo sinine, loo jäi vähä, elolootust müüdä, lootust asända, jalg hauaveereh, viil surma vesara huubi vaja, surmavarri, vaiv lõpmisel, viil krõbises, viil hinkitses, virrises, oigas, kõhises, waiwles, hinkitses (hingeka võitlemine), kumma-lõõs hädäntelles, kiunõllõs, oikelles, hing nakkas tullõs, vaivä hädäh; kär valko, nõna külm, nägo sinine, huulõ mullakarva, kuuljahais küleh, jalla külmä, süäme nattus nakka, silmä hauda vajonu, rind kõrrises, silmä sais va (kõik surma märke)

1b Perrä kõnõlõmine: — kadonuskõnõ, luuja hoolõl, villetsusest pääsnü, murõ otsah, jumala rahul, õnnis kadonuskõnõ, nüüt jumala iih, Kr. kohtu iih, kõrgõ vallalõ, rahu põrmulõ, hing pääsnü, hing jäudnu, timä vaiblemine otsah, ilmast pääsnü, om Jumala man, timäl õnn käeh, ei olõ timäl murõht. pikk tii käütü, timäl palk käeh, ei esitä teda inämb kiäki, ärä jõust kadomaalõ.

II. Ilmalõ sündünüid inemist kõnõldas. Pois latsõ kotkalõ neilom kodo tulnu: nuur peremiis, vara perändäjä, kotkusõ perändäjä, tüütegijä, vanatusõ tugi, vara hoitja, esä abi, vanõmpide abi, leevä tüünjä, teotegijä, masu-masjä, maakündjä, põllupitäjä, adra käütjä, pirru kiskjä, maja ragaja, mõtsa-laastaja, sõõru kündjä, haanä niitjä, leevä-lõikajä, vanõmpide tugi, korsna pühkjä, raha-tüünjä. 2a Halvo vanõmpide perrä vihatsõlt kõnõlõmine: Tõistel om: Esä korus kotkah, hobõsõ-varas, sandikeppikandjä, vara-raiskajä, purlak, kahjo tegijä, varra surmaja, nuur kiustupunn, inemiste hädä, tülütegijä, vainu vitäjä. i.n.s.

2b Tütar latsõst kõnõldas: tõistõl om tulnu: nuur pernane kodo; imä abi, kangakudajä, kotti tegijä, hammõumblõjä, hammõ paikajä, maja ilo, pudro ehk suppi keitjä, kartoli puhastajä, keswä sürmjä, sanna kütjä, ahjo kütjä, puu raiskajä, tuhka võtjä, põrmandu pühkjä, viikandjä, tsia ja eläjä süütjä, jalarätti uhtjä, laua pühkjä, leevä lõikajä, (kõsõ pois lopsõ pääle) eläjä ja waskide suutjä, kinda ja sukka kudaja, leiwa käütjä, leevä küdsäjä.

kana süütjä, anoma mõskjä, worsti-tegijä, leivä küdsäjä, huulõ pühkjä i.n.s. Kõä-külepuult; kurjä poolõpuult: Wanõmpide pahandus, vara puhastajä, rätä laastajä, villa ja lina raiska, kõä pillajä, vällä viijä, (= mehele minek), aidruutjä palotajä, puu surm, anomide purustajä, aitõst kandjä, mehele minejä, ajo surm, imä vaivajä, paisi petjä, põllõ pitäjä, üü raiskaja (ööd), rätti purutajä; ko... purutajä, pirru palotajä, unõ-raiskajä, kerkoh käüvjä, pilakõ ja ukmprõ pesjä, i.n.s.-latsõ kasutõsõ, kua pühkjä, vikka tegijä, sõõru veitkjä, (on häopoolelt.)

2c Wana inemise vastutasõva latsile, kes küsisõva: kost tiiä, olla saatu: Esätsõ olla viist läütnü, tiipäält küdnü, kavõst sanu, uuulnu sääl last issvad ja ja tõmmanu vällä, — Tädi olla jõõst lõüvtnü, mõtsast lõüvtnü, ja hoita toonu, kui jälle Esätsõd ega Tädi latsõlõ olla, säiutel tõis ka, et lell ja ono olla lost tõkkad kostmilt viist vai mõtsast lõüvtnü ja issmisperrä mano sanu ja nüüt tõistele laste, kes suurõmpa, hoita toonu. Ütles sõsara, et külä imä latsõlõ (muidogi sugulasõ, Tädid ja Esätsed) süüki tuuva. (kaejatle. Tuvas lõnnoga: kakke, pakso ja piimäst pudro; klimpe, pliine, muna pudro, küüslad.

2d Wanõmpa inemise hirmutava neid latsi; kes viil täveste mõist mõista kui vallatu omma ehk issva; surm tulõ vikatiga, sant tulõ, susi tulõ, mämm tulõ, tsuksu tulõ, kriimo tulõ, võtva ärä; mämmä tulõ nukast ehk kappi takkast, kakr tulõ, külämiis tule kottiga, küla pini tulõ, wislappar tulõ, pininuttlane tulõ, riivali tulõ, wenelane tulõ, hall tulõ, surm tulõ lapjoga, liivapütre tulõ, siis tulõ; i.n.s. ötakul sänküh olevale latsele tetäs ka viil sellega hirmu vaikolõmises, et vanõmb nägõmõtta kaika kohekille puukülge koptas ja kuid nimesid nimetäs.

2e Suurõmpad last issmisel hirvitetäs: oi! sus undas umõ poige takah; sus undas suurõh suuh, lehm mõõg väläh, kass om ehmätakkast ärä kaonu, tõiste häng om kaivo sadanu, nuuts suvet süänt, ase süänt, ase toropilli, kist vimmi, kist pilli, ase õigust; mäng violid, untas süänd, ase püro, kist kuivõst süämest issku i.n.s. — 2f Trahvi ähvärdus: taht: sannutada, sugada, kuumtada, sälä pääle, külmä sanna, vemblega, rihmata, luid pehmestettä, nahka narri, mälestust tettä, kirivid pükse, külmä sanna, toropill lõpõtada, pinda pehmüstettä, külge kuumutata, sõira siptada, soolata, nuiata;